

DE STERVENDE POOL.

Een stervende vader — midden in de zwijgende eenzaamheid eener Siberische straffkolonie — o het is een bitter schouwspel!

Dit was zijn misdaad, dat hij zijn Poolsch vaderland liefhad; dat zijn hart klopte voor vrijheid en recht; dat hij in de oogen der Russische overheid een revolutionair, een rebel, een opstandeling was; dat uit zijn ziel de kreet opbarstte: Nog is Polen niet verloren!

Ziet ge den schildwacht? Hij staat daar onbeweeglijk, als een zuil van graniet. Hij vertegenwoordigt het Tsarisme. Hij houdt een wakend oog op deze groep; zelfs in hun bitterst zielsverdriet worden de arme Polen door de argus-oogen van het Tsarisme bespied; hun tranen, hun zuchten worden gecontroleerd!

De Polen, die zich verre hielden van de opstandige beweging, waren toch maar wijze menschen. Zij keken de kat uit den boom. Had de Poolsche revolutie gezegevierd, dan hadden zij zich in de voorste rijen geplaatst met het „Leve Polen!“ op de lippen. Maar toen 't anders uitviel, waren zij ook klaar. Zij beschikken over twee loketten; zij bezitten twee harten; en daarom worden ze genoemd dubbelhartigen.

Maar wijs zijn ze. Of beter gezegd: ze zijn sluw en listig; zij hangen de huik naar den wind. En toen de revolutie mislukte, riepen ze: Groot is de Tsaar aller Russen!

Deze arme stervende kende echter die listigheid niet, want zijn hart was eenvoudig. De liefde tot zijn vaderland bezield hem. Hij redeneerde niet; hij lette niet op zijn persoonlijk belang; hij waagde zijn leven voor zijn idealen, en toen het gebouw zijner nationale idealen ineenstortte, werd hij onder de puinhoopen begraven.

Zoo zijn deze menschen, die handelen uit zuivere vaderlandsliefde. Edele harten zijn het, harten van goud — o stervende vaderlander! wij brengen u een eerbiedige hulde! Gij zijt een held geweest, en als een martelaar zult gij sterven voor uw vaderland, de verstijvende handen op de trouwe borst gevouwen!

Wat is het hier somber! Maar we moeten ook niet vergeten, in Siberië te zijn. Daar zijn een paar weenende dochters in de ketenen en eenige klagende vrienden. De kille adem der troosteloosheid gaat over deze spelonk des doods, en op den hoek gluurt het hardvochtige oog van het Tsarisme

Deze Pool ziet zijn vaderland nooit terug — nóóit! Het

dorp, waarin hij is geboren, en waar hij zijn kinderjaren doorleefde, en waar hij aan Moeders schoot de eerste klanken opving van zijn eigen taal — nóóit ziet hij het terug. En al ware het hem beschoren geweest, nog eens de Poolsche lucht in te ademen, hij zou boven elken mijlpaal en boven elk bedehuis en boven elken kerktoren de loodzware schaduw hebben gezien van het Tsarisme.

Beseft ge het snijdende wee, dat als een zware ploeg diep zijn voren trekt door dit stervende hart?

Ge kunt het niet. Ik kan het evenmin. En slechts bij benadering voelen we iets van de felle smart, van de stomme wanhoop, terwijl de harde, onvermurwbare rotsen het wee! wee! dezen ongelukkigen toegalmten.

De hoop is alles, en hier heerscht de wanhoop. Het is honderd maal en duizend maal gezegd, en de eeuwen roepen hetelkander toe: Zoolang de mensch hoopt, is hij sterk. De hoop doet ons vuur en water trotseeren; ja de hoop geeft ons vleugelen, om over de steilste bergen heen te komen — de hoop is alles. Doch waar blijft het arme menschenkind, als God de ster der hope bluscht, die ons pad bescheent?

Deze man werd midden in den nacht door de gevreesde gendarmen uit zijn bed gelicht; zij namen ook zijn beide dochters mede; en tegen deze daad was geen hooger beroep.

Want het Tsarisme erkent geen hooger beroep. De namen der verdachten staan genoteerd op de zwarte lijst der geheime politie; die zwarte lijst is het voorportaal van Siberië

O, die geheime politie, die schrikkelijke bloedraad, die geen erbarming kent! Geen hooger beroep; geen appèl! Het lot der verdachten wordt langs administratieven weg berecht, en de kreet om gerechtigheid sterft droevig weg op de wijde, eenzame velden der Siberische straffkolonies.

Dat is het Tsarisme.

Het maakte zich op, om in bond met Engeland en

de halve wereld en in naam der vrijheid Duitschland te verslaan, en zie! nergens is de vrijheid bitterder vervolgd dan in Rusland!

Maar God regeert. Het geschrei der ongelukkigen, het gekerm van weduwen en weezen en de laatste zucht van dezen stervenden martelaar — het klom op tot in de ooren van den Heere Zebaoth.

Toen rees Hij op als de rechtvaardige Rechter Want deze wereldoorlog is een Godsgericht over wereldzinn en stofvergoding, en als een zwaar onweer barstte het los boven het Tsarisme. De eeuwenoude troon der Romanofs stortte in puin; de blijde klokken der vrijheid luidden tot boven de poorten der sombere Siberische gevangnissen, en de ijzeren kluisters van Polen worden gebroken!

L. P.

ZOMERLEVEN.

Naar een schilderij van M. Seeger.

1917